

Podsumowanie do przyjętego dokumentu do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego parku elektrowni wiatrowych Gaworzyce

***

Na podstawie art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 poz. 1227 z późn. zmianami) informuję:

- w toku postępowania, w prognozie oddziaływania na środowisko stwierdzono, że dokument nie wymaga rozwiązań alternatywnych, w związku z czym brak uzasadnienia wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych.

W projekcie planu zostały wzięte pod uwagę i uwzględnione ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, t.j. zwłaszcza analiza i ocena przewidywanych oddziaływań ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko.

I. USTALENIA ZAWARTE W PROGNOZIE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy obszaru ujętego w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla parku elektrowni wiatrowych Gaworzyce. Dostarcza ona informacji niezbędnych do oceny, czy ustalenia planu przynoszą korzyści ekonomiczne i społeczne gminie oraz jak wpływają na środowisko. Czy rozwój gminy nie będzie się odbywał kosztem nieodwracalnej utraty walorów środowiska.

Z dokonanej oceny wynika, że na terenie Gminy Gaworzyce wyznaczenie terenów pod lokalizację elektrowni wiatrowych oraz układu komunikacyjnego i wprowadzenie zakazu zabudowy na terenach rolniczych w strefie oddziaływania elektrowni zaplanowane zostało w zgodzie ze wskazaniami ekofizjograficznymi oraz z uwzględnieniem dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenów, z zachowaniem zasady kontynuacji i zachowania ciągłości kierunków rozwoju przestrzennego przyjętych w opracowaniach planistycznych oraz dokumentach strategicznych gminy Gaworzyce oraz Województwa Dolnośląskiego.

Projekt planu wyznaczający tereny pod lokalizację elektrowni wiatrowych w maksymalny sposób zapewniają zachowanie walorów środowiska oraz uwzględniają zasadę zrównoważonego rozwoju. Realizacja ustaleń planu nie niesie poważnego ryzyka pogorszenia stanu środowiska na obszarze objętym planem. Przedsięwzięcie nie będzie kolidowało z chronionymi formami przyrody. Lokalizacja planowanej inwestycji oraz skala przedsięwzięcia, rodzaj i wielkość emisji nie będą również źródłem transgranicznego oddziaływania na środowisko. Lokalizacja farm elektrowni wiatrowych, należących do przedsięwzięć proekologicznych, ma również niezmiernie istotne znaczenie wobec rosnącego zanieczyszczenia powietrza i wód, kwaśnych deszczy oraz ocieplenia klimatu.

II. PRZEBIEG PROCEDURY SPORZĄDZENIA PLANU

Firma „DOMREL” sp. z o. o. Biuro Usług Inwestycyjnych ze Szczecina wystąpiła do Wójta Gminy Gaworzyce z wnioskiem o opracowanie **miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego - w obrębach geodezyjnych Kłobuczyn, Koźlice, Gaworzyce i Grabik, na których planuje zlokalizować park elektrowni wiatrowych.**

Opracowanie projektu planu miejscowego zostało sporządzone na podstawie uchwały **Nr VII/41/2007 Rady Gminy Gaworzyce z dnia 29 czerwca 2007 roku** w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Gaworzyce.

Projekt planu został sporządzony w zgodności z ustaleniami zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gaworzyce”, uchwalonego uchwałą **Nr XXI/112/08 Rady Gminy Gaworzyce z dnia 30 grudnia 2008 roku**, Rada Gminy Gaworzyce

Po zawiadomieniu o przystąpieniu do sporządzenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego parku elektrowni wiatrowych Gaworzyce – w obrębach geodezyjnych Kłobuczyn, Koźlice, Gaworzyce i Grabik **nie wpłynęły żadne wnioski od osób fizycznych w tym żadne wnioski sprzeciwiające się budowie wiatraków od mieszkańców Gminy Gaworzyce.**

Po zebraniu wniosków wyłącznie od instytucji i organów uzgadniających, respektując ustalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Gaworzyce opracowano projekt planu oraz wymagane przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym prognozy: oddziaływania na środowisko i skutków finansowych, po czym skierowano projekt planu do zaopiniowania i uzgodnienia właściwym organom. Opracowanie poprzedzone zostało rozpoznaniem zebranych przez Wójta Gminy Gaworzyce wniosków do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz istniejącego stanu zagospodarowania gminy w zakresie wynikającym z wymogów prawnych w tym w szczególności wymagań dotyczących ochrony dóbr kultury i obszarów objętych ochroną archeologiczną oraz metodyki i problematyki właściwej dla sporządzenia planu m.in. analizy środowiska przyrodniczego, analizy ograniczeń przestrzennych wynikających z istniejącej infrastruktury i.t.p.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego ma na celu:

- **wykorzystanie** możliwości przyrodniczych (odpowiednio wiejące wiatry o dużej sile natężenia, która umożliwi ruch turbin wiatrowych),
- **pozyskanie** źródła energii odnawialnej, zgodnie z unijnymi dyrektywami dla Polski,
- **dotatkowe** czasowe (20 lat) wykorzystanie gospodarcze gruntów rolnych bez ich znacznego przekształcania i degradacji,
- **korzyści** ekonomiczne dla gminy Potęgowo w postaci podatków płaconych przez inwestora,
- **poprawę** infrastruktury energetycznej i drogowej.

Przeprowadzono pełną procedurę formalno – prawną wynikającą z przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym:

- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego był przedmiotem opinii Gminnej Komisji Urbanistyczno – Architektonicznej,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego został poddany uzgodnieniom zarówno z wojewodą dolnośląskim, marszałkiem województwa, instytucjami uzgadniającymi i opiniującymi (np. Okręgowym Urzędem Górniczym, Urzędem Lotnictwa Cywilnego, Szefostwem Lotnictwa Wojskowego) oraz dodatkowo z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska,
- w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uwzględniono wszystkie wniesione uwagi i opinie,

- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego parku elektrowni wiatrowych Gaworzycy w obrębach geodezyjnych Kłobuczyn, Koźlice, Gaworzycy i Grabik był wyłożony do publicznego wglądu w dniach **od 19 października 2009 r. do 17 listopada 2009 roku**,
- do Urzędu Gminy Gaworzycy nie wpłynęły żadne uwagi mieszkańców Gminy Gaworzycy ani trakcie wyłożenia ani 14 dni po wyłożeniu czyli do dnia **2 grudnia 2009 r.**,
- dyskusja publiczna nad rozwiązaniami zawartymi w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego parku elektrowni wiatrowych Gaworzycy odbyła się w dniu **3 listopada 2009 r.**,
- wieże elektrowni wiatrowych planowane są na terenach rolnych otwartych bez możliwości zabudowy. Wobec powyższego projekt planu nie narusza zapisami planu zagospodarowania przestrzennego prawa własności nie "dokonuje zaboru czegokolwiek z nieruchomości właściciela", nie "wpływa na ukształtowanie sposobu wykonywania prawa własności". Prognoza oddziaływania na środowisko wykonana na potrzeby projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego parku elektrowni wiatrowych Gaworzycy wskazuje jednoznacznie, że zachowane są należyte odległości w zakresie ochrony terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej przed hałasem ponadnormatywnym.

Przedmiotem ustaleń planu jest przeznaczenie terenów o funkcji rolniczej na lokalizację elektrowni wiatrowych wraz z infrastrukturą techniczną oraz układ komunikacyjny i wprowadzenie zakazu zabudowy na terenach rolniczych.

III. OPINIE WŁAŚCIWYCH ORGANÓW – REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA ORAZ PAŃSTWOWEGO POWIATOWEGO INSPEKTORA SANITARNEGO

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla parku elektrowni wiatrowych Gaworzycy wraz z prognozą oddziaływania na środowisko Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Polkowicach **zaopiniował bez zastrzeżeń** (postanowienie ZNS-7701-6/45/09 z dnia 27.04.2009 r.).

Do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla parku elektrowni wiatrowych Gaworzycy wraz z prognozą oddziaływania na środowisko Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku **wniósł następujące uwagi** zgłoszone na piśmie RDOŚ-02-WSI-7041-3/215/09/ja i RDOŚ-02-WSI-7041-3/215-1/09/ja z dnia 4.05.2009 r.:

- zachodni fragment terenu objętego planem znajduje się w granicy otuliny Przemkowskiego Parku Krajobrazowego - projekt planu uzyskał uzgodnienie w trybie art. 16 ust. 7 ustawy o ochronie przyrody – postanowieniem Wojewody Dolnośląskiego nr SPO.V.AM.6633/252/08 z dnia 9.05.2008 r., jako organu właściwego w sprawie w tym czasie,
- teren objęty planem jest położony poza obszarami chronionego krajobrazu, w bezpośrednim sąsiedztwie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Wzgórza Dalkowskie”, w związku z powyższym nie podlega uzgodnieniu,
- nie zaopiniował projektu planu z uwagi na brak w prognozie analizy wpływu ustaleń planu na ptaki i nietoperze

Plan miejscowy, którego projekt jest przedmiotem oceny, został sporządzony w celu umożliwienia realizacji zespołów elektrowni wiatrowych, tzw. „parków elektrowni wiatrowych” w gminie Gaworzycy; elektrownie te są głównym nowym elementem planowanego zagospodarowania obszarów. Z

elektrowniami wiatrowymi wiążą się następujące najważniejsze kategorie oddziaływania na środowisko i jego zagrożeń:

- emisja hałasu,
- kolizje z latającymi gatunkami zwierząt (ptaki, nietoperze),
- wprowadzenie silnych dominant do krajobrazu.

Ze względu na określone w projekcie planu zasady lokalizacji elektrowni wiatrowych (właściwe odległości) ponadnormatywny hałas nie osiągnie terenów z zabudową mieszkaniową i innych obiektów ze stałym lub długotrwałym pobytem ludzi. W związku z uproszczoną strukturą przyrodniczą obszarów planu, obecność ptaków i nietoperzy nie powinna być tu szczególnie liczna.

Stanowiska różnych gatunków występować mogą jedynie w dalekim sąsiedztwie planowanych obszarów, ze względu na mozaikowość siedlisk w skali całego rejonu. Tak więc sporadyczne kolizje elektrowni (wirujących śmigieł wiatraków) z przelatującymi zwierzętami zdarzyć się mogą nadal rzadko. Nie powinny spowodować istotnego uszczerbku w strukturze gatunkowej tych zwierząt ani w strukturze populacji poszczególnych gatunków, w tym związanych ze znajdującymi się w odległości od kilku do kilkunastu kilometrów na północ, wschód oraz południe od omawianych rejonów planowanych elektrowni wiatrowych. Obszarami NATURA 2000 „**Stawy Przemkowskie**” oraz „**Dalkowskie Jary**” oraz „**Bory Dolnośląskie**” i „**Łęgi Odrzańskie**”. Straty „ekologiczne” będą zatem niewielkie (elektrownie wiatrowe są przedsięwzięciami proekologicznymi).

Dla oceny skutków oddziaływania planowanych elektrowni wiatrowych wyrywkową kontrolą objęto także obiekty wysokościowe zlokalizowane w obrębie i sąsiedztwie obszaru objętego mpzp, w tym wieże GSM, maszt o wys. 50 metrów postawiony ca. 1 km na wschód od Gaworzyc celem pomiaru wiatru oraz linie średniego i wysokiego napięcia przecinające obszar tej gminy. W trakcie tych kontroli starano się ustalić, czy o te obiekty lub linie energetyczne rozbijają się ptaki.

W trakcie prac przeanalizowano wartości przyrodnicze o obszarze objętego mpzp i jego sąsiedztwa, rozumiane jako bogactwo siedlisk i gatunków. W szczególności zwrócono uwagę na:

- ✓ rzadkie gatunki ptaków objętych ochroną gatunkową,
- ✓ gatunki ujęte na europejskiej, polskiej i regionalnych czerwonych listach dot. gatunków ginących lub zagrożonych wyginięciem,
- ✓ gatunki ujęte w spisach Załącznika I Dyrektywy Ptasiej,
- ✓ gatunki objęte Konwencją Bońską i Konwencją Berneńską.

Ponadto w trakcie kontroli zwracano uwagę na gatunki zwierząt ujęte na wykazie Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, chronionych w ramach systemu europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000. Elektrownia wiatrowa, jak każde urządzenie techniczne, emituje dźwięk.

Przeprowadzone obserwacje pokazują, że teren planowanej farmy jest w okresie koczowisk, migracji i zimą terenem przez który nie przelatują większe grupy ptaków. Stwierdzono w tym okresie stada ptaków i ich dynamikę pojawów, na tle danych literaturowych z obszaru Wielkopolski i Dolnego Śląska, a także Pomorza, należy zaliczyć do niewielkich. Odnosząc zarejestrowane tu wielkości ptaków do wielkości występujących w poszczególnych okresach fenologicznych poza sezonem rozrodczym w obrębie

Przemkowskiego Parku Krajobrazowego oraz PK Doliny Baryczy należy ocenić jako bardzo przeciętne.

Natomiast teren planowanej farmy należy ocenić jako interesujący jedynie w okresie rozrodczym. Stwierdzono tu gniazdowanie lub żerowanie co najmniej 5 gatunków ptaków ujętych na liście załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Jednakże gniazdowały tu one w liczebności od 1 do 5 par, co pozwala uznać, że teren ten nie spełnia wymogów dla tworzenia sieci obszarów Natura 2000.

Planowana farma elektrowni wiatrowych, jak pokazuje to wieloletnie doświadczenie zebrane przez autorów niniejszej analizy w obrębie innych farm elektrowni wiatrowych nie będzie stanowiła poważnego zagrożenia dla ptaków w poszczególnych okresach fenologicznych.

Przeprowadzony roczny monitoring obiektów wysokościowych pokazał, że o konstrukcje masztów, wież i słupów o wysokości ponad 20 m n.p.t. oraz linie kablowe nie rozbiły się żadne ptaki, co jest dobrym prognostykiem na przyszłość.

Reasumując należy stwierdzić, że monitoring przeprowadzony w okresie 2008 – 2009 wykazuje, że posadowienie tu planowanych elektrowni wiatrowych jest możliwe i nie powinno raczej stanowić istotnego zagrożenia dla występujących tu ptaków stwierdzanych w poszczególnych okresach fenologicznych. Przemawiają za tym stwierdzone liczebności ptaków, pułapy ich przemieszczeń, sposób zachowania, wyniki lustracji obiektów wysokościowych na których nie stwierdzono żadnych kolizji z ptakami, a także miejsca planowanych lokalizacji.

Prawidłowo lokalizowane elektrownie wiatrowe, dzięki zastosowaniu wielu rozwiązań służących ekranowaniu emisji dźwięku, nie są hałaśliwe. Praca elektrowni wiatrowych posadowionych w odległości kilkuset metrów od domostw i zabudowań gospodarskich nie jest w ogóle słyszalna, z uwagi na to, że dźwięk emitowany przez obracające się śmigła jest pochłaniany przez otoczenie (szum wiatru w drzewach i roślinach, tzw. „hałas otoczenia”). Uzyskanie zgody na realizację inwestycji wymaga przeprowadzenia szczegółowych badań w zakresie emisji hałasu. Każdy realizowany projekt musi spełniać normy w zakresie dopuszczalnych poziomów emisji hałasu. Średnio przyjąć można, że w odległości 350 m od pracującej turbiny odbieramy dźwięk o natężeniu 40 dB.

Projekt planu wyznaczający tereny pod lokalizację elektrowni wiatrowych w maksymalny sposób zapewniają zachowanie walorów środowiska oraz uwzględniają zasadę zrównoważonego rozwoju. Realizacja ustaleń planu nie niesie poważnego ryzyka pogorszenia stanu środowiska na obszarze objętym planem. Przedsięwzięcie nie będzie kolidowało z chronionymi formami przyrody. Lokalizacja planowanej inwestycji oraz skala przedsięwzięcia, rodzaj i wielkość emisji nie będą również źródłem transgranicznego oddziaływania na środowisko. Lokalizacja farm elektrowni wiatrowych, należących do przedsięwzięć proekologicznych, ma również niezmiernie istotne znaczenie wobec rosnącego zanieczyszczenia powietrza i wód, kwaśnych deszczy oraz ocieplenia klimatu.

IV. ODDZIAŁYWANIE TRANSGRANICZNE

Ze względu na położenie obszarów objętych planem z dala od granic państwowych oraz ze względu na niewielki (lokalny) zasięg potencjalnego oddziaływania na środowisko, ze strony planowanego zagospodarowania, **problemy transgraniczne nie występują.**

V. PROPOZYCJE I WNIOSKI DOTYCZĄCE METOD I CZĘSTOTLIWOŚCI PRZEPROWADZANIA MONITORINGU SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ DOKUMENTU

Monitoring porealizacyjny powinien obejmować cykl roczny, i powinien być trzykrotnie powtarzany w ciągu 5 lat po oddaniu farmy do eksploatacji, w wybrane przez eksperta-ornitologa lata (np. w latach 1, 2, 3 lub 1, 3, 5), z uwagi na występowanie efektów opóźnionych w czasie. Wskazane jest wykonywanie badań wpływu farmy na wykorzystanie przestrzeni przez ptaki równoległe z badaniami śmiertelności w wyniku kolizji. Pozwoli to na lepsze zrozumienie przyczyn zmienności czasowej w natężeniu kolizji.

Wyniki monitoringu porealizacyjnego powinny służyć właściwym organom administracji do uaktualniania decyzji dotyczących dalszego funkcjonowania farmy. W przypadku stwierdzenia oddziaływania przekraczającego rozmiarami prognozy sformułowane w raporcie OOS stanowiącym podstawę wydania decyzji środowiskowej – organ powinien spowodować:

- wdrożenie stosownych działań minimalizujących stwierdzone wpływy (gatunkowo ukierunkowane działania zapobiegawcze – np. zmiana systemu nocnego,
- oświetlenia siłowni, zmiana struktury użytkowania terenu, okresowe wyłączenia turbin wiatrowych);
- zastosowanie działań kompensacyjnych;
- trwałe wyłączenie wybranych siłowni z eksploatacji.

Wyniki badań porealizacyjnych powinny być dostępne publicznie (np. na dedykowanych stronach internetowych), zarówno w postaci raportów rocznych, jak i końcowych opracowań.

Wójt Gminy

Jacek Szwagrzyk